

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Festis SS. mense Nouembri. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

21. Hilarionis. in Appendice Greg. Simplex in M. S. & 1550.

Vrsulae, &c. in quinto saeculo, hoc est, anno 500. indictum esse Festum ait Iac. Philip. Bergomens. citatus à Schultingio, in Missali Vaticano *vol. 3808.* officium solemne proprium totum in Breu. 1550. Pius V. commemorationem decreuit. Si adsit alicuius ex his Virginibus caput, aut insignis Reliqua, & nomen ignoretur, fiat de ea officium, Duplici ritu, sumpra Oratione de Communi in singulari, tacito illius nomine (quod fit in S. Callisto, & alijs) & fiat commemoratio S. Hilarionis, & SS. Vrsulae, & Sociarum: nisi aliud à maioribus concedatur, aut legitime praescribatur.

25. Chrysanthi, & Dariae. in Appendice Gregoriana. Simplex in M. S. & 1550. officium creditur compositum à Varino, & Armeno fratribus ordinatis presbyteris à Sancto Stephano, qui vitas eorum ad omnes Ecclesias direxerunt. Hæc Cornel. Schultingius. ex quibus facile conijcitur Festum indictum esse 400. annis ante Sanctum Gregorium.

27. Euaristi. in Missali Vatic. *vol. 4743.* Semidupl. ex Microlog. *cap. 43.* Romæ tantum, ex Radulph. *propof. 22.* Simplex in M. S. & 1550.

27. Vigilia SS. Simeonis, & Iudæ. Vide in Vigilia Andree. in Comite S. Hieronymi habetur Euangelium. Homilia à Pio V. Missæ vero officium in Antiphonar. & Sacramentar. Gregor.

28. Simonis, & Iudæ. Dicitur, vt de Festo S. Andree. Pius V. innouauit officium, Oratione excepta. Euangelium idem, quod in Comite S. Hieron. officium Missæ, vt in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano. si contingat eos diuidi, quia alter tantum Titularis est Ecclesiæ iuxta Rubr. quæ habetur supra *Secl. 3. cap. 10. num. 11.* tunc pro Sancto Simone legatur in 1. Noctur. de Communi Apostol. reseruata Lect. Ep. Iudæ eidem, qui est eiusdem auctor. vt *Secl. 5. capit. 12. num. 15. pag. 69.* significauimus. Vide quæ diximus in primæ die Maij,

pag. 119. at, quia Lectio quarta non potest diuidi, ea legatur in Festo Titularis, & iterum in officio alterius translata, sicuti etiam Euangelium cum Homilia. Lectiones quinta, & sexta variari possunt, vt in Communi Apostolorum. Pro varianda Oratione, sumi potest Oratio Vigiliæ in numero singulari. & mutatis verbis: *præuenimus: in: celebramus: &: præueniat: in: imploret.* sed in his casibus consule Sacram. Congregationem, vt aliquid proprium concedat.

31. Vigilia omnium Sanctorum. in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano habentur Orationes cum officio Missæ; sed posterius est Sancto Gregorio, ex Pamelio. Concil. Oxoniense, & Beda meminerunt.

De Festis Sanctorum Mense Nouembr. Cap. XIII.

2. **O**mnium Sanctorum Ordo Roman. habet hæc verba notanda: *In Calen. Nouembr. & per totum Orbem plebs. vniuersa, sicut in die Natalis Domini, ad Ecclesiam in honorem omnium Sanctorum ad Missarum solemnia conuenire studeat: illud attendentes, vt quidquid humana fragilitas per ignorantiam, aut negligentiam in solemnitatibus ac vigilijs Sanctorum minus plenè peregerint, in hac obseruatione sancta soluantur.* S. Cyprian *epistola 34.* docet, natalitia Sanctorum annua celebranda esse cum Missæ sacrificio; sed quia omnium Martyrum, & aliorum non possunt singula celebrari (teste Eusebio, citato à Beletio *c. 154.* existimante, quotidie excedere numerum quinque millium) ideo Bonif. IV. instituit Romæ Festum omnium Sanctorum hac die: quod deinde alijs Orbis Ecclesijs edixit Gregor. IV. anno 835. ex Sigeberto, & presertim Gallis, & Germanis, ex Baronio *in Annal. ad annum eundem.* Neque vero est Sanctorum Martyrum tantum hoc Festum; verum etiam Confessorum vt in Codice M. S. se legisse ait Baron. *in Martyrolog. die 13. Maij.*

May. habetur Festum in Sacramentario: solemne Festum in Ord. Romano. Vnde Duplex primæ Classis conuenienter fuit statutum. Officium à Gregorio. IV. compositum esse scribit Schultingius, ex Beleth *capit.* 127. Pius V. mutauit omnes Lectiones, sustulit primum Responsorium, & addidit octauam de Virginibus. In secundo Nocturno, & per Octauam, legi iussit Sermonem accomodatam festo, quem tribuebant alij Augustino; quod est falsum, cum ille obierit ante Bonifacium I V. alij Odóni Abbati, de quo tamen vnicum Manuscriptum habemus testem in Vaticana Bibliotheca. nomine Bedæ à Clemente VIII. iussus est legi, quia inter eius opera habetur, & vixit ille post Bonifacium IV. vnde & in postrema recognitione Breuiarij secuti sumus textum ipsum, qui Bedæ adscribitur. Officium Missæ in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano legitur, exceptis Offertorio, & Communione, quæ fuerunt mutata: sed posterius est sancto Gregorio, ait Pamelius. In secundis Vesperis mandauit Urbanus VI. post Vesperas festiuas cantari Vesperas Defunctorum ritu Duplici, vt dicitur in Breuiario Venetijs edito Anno 1521.

2. Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum tribuitur hic ritus communiter Odiloni Abbati Cluniacensi, ex Sigeberto Ann. 998. à quo diffusus est in totum Orbem auctoritate Apostolica, sed à Bonifacio Quarto indictam esse Commemorationem hanc scribit M. Polonus Anno 607. immo Ann. post institutionem Festi omnium Sanctorum ab eodem Bonifacio, docet Petrus de Natal. citatus à Demochare *tomo 4. cap.* 78. Petrus Galestinus auctorem facit Ioan. XVI. suadente Odilone, in *Not. Martyrol.* Amalarius autem meminit, de *ord. Antiph.* c. 65. qui vixit post Bonifacium, & ante Odilonem circa An. 800. & causam reddit: Post officium, inquit, Sanctorum inserui officium pro mortuis. multi enim transferunt de presenti saculo, qui non illico Sanctis coniungun-

tur, pro quibus solito more officium agitur. Hæc ille. nota ea verba: *solite more* ergo erat in vsu. Duplex in M. S. & 1550. De officij auctore, & ritu dicemus Sectione nona.

Si in Dominica occurrat, transfertur Commemoratio hæc in diem Lunæ; & Vesperæ in Vesperas Dominicæ, ex Decreto Urbani VI. *loco cit.* Nisi dies Lunæ sit item impedita Festo de præcepto: tunc enim in diem quartam Nouembris (etiam si sit impedita Festo nouem Lectionum) transfertur officium Defunctorum cum Missis, cantata de Festo altera Missa, vna cum officio de die. Neque officium hoc Defunctorum omitti debet, cum sit pars officij Diuini eo die præscripti, vt notat Suarez, *lib. 4. de Hor. Canonic. cap.* 25. n. 8. & 9. & cum sit pars notabilis, ad restitutionem fructuum tenetur Beneficiarius ad ratam Vesperarum, vel Matutini, vel vtriusque, prout in Bulla Pij V. de qua supra, *Sect. 1. cap.* 6. n. 2. pag. 9. Decreuit etiam Sacra Congregatio Rituum, *prima Septembris* 1607. ne pridie Vesperæ reciteretur Matutinum Defunctorum, sed hac die mane: quod est notandum, & obseruandum ex Rubrica propria Breuiarij. Vide Sectionem nonam cap. 2.

4. Vitalis, & Agricola: in Missali Vaticano *volum.* 4743. Simplex in M. S. & 1550.

Caroli. à Paulo V. ad libitum Cleri 6. *Decembris* 1613. cum officio, & ritu Semiduplici 3. *Decembris* 1616. approbato si fiat officium, in lectione Martyrologij legatur de eo primo loco. In tota Prouincia Mediolanensi celebrari potest Duplici ritu, ex Decreto Sacre Congregationis Rituum 20. *Novembris* 1610. Si transferatur, mutatur tertius versus in Hymno. *Iste confessor.*

8. Octaua omnium Sanctorum à Sixto IV. & ex Codice M. S. Ecclesiæ Sanctæ Mariæ ad martyres citato à Baronio in *Martyrologij hac die.* Duplex ab eodem Sixto, & in Breuiario 1550. Pius V. per totam Octauam reformatiuit Lectiones.

Qua-

Quatuor Coronatorum. Ordo Romanus. Antiphonarium, & Sacramentarium Gregorianum, cum omnibus Orationibus Missæ, sub nomine quinque aliorum, Decreto Melchiadis, ait Durand. *lib. 7. c. 36.* Simplex in M.S. & 1550. officium, vel ab Honorio I. qui Romæ ædificauit eorum Ecclesiam, ex Martino Costentino in Chronicis; vel à Leone IV. qui ex Platina corpora eorum inuenit, & Ecclesiam illustriorem reddidit.

9. Dedicacionis Basilicæ Saluatoris. dicta est Basilica Iulij a Sancto Gregorio. Item Constantiniana Lateranensis à S. Hieronymo; cuius laudes persequitur Petrus Card. Damiani, in *Epistola ad Card. S. R. E.* ex quibus patet eam esse caput Ecclesiarum: & hæc est potissima ratio festi. Romæ tantum celebrabatur. Radulph. *propof. 22.* Habetur in Missali Vaticano *vol. 4770.* Duplex in Breuiario 1521. officium de Communi. Pius V. Lectiones 1. & 2. Nocturni addidit.

Theodori. in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano, cum omnibus Orationibus Missæ. Habuit Orationem Nyssenus. Metaph. meminit in *Actis S. Alippi, die 26. Nouemb. apud Sur. tom. 6.* Manuel. quoque titulo de *Ferijs.* Simplex in M.S. & 1550.

10. Tryphonis, &c. Constantinopoli celebre festum Iustiniano Imperatore, ex Procopio *lib. 1. de adif. Iustiniani.* Romæ, ex Radulph. *propof. 22.* in Missali Vaticano *volum. 4743.* Simplex in Breuiario 1550.

11. Martini Episcopi. Leone I. Pont. celebratum fuisse hoc festum ex Concilio Turonico scribit Galefin. in *Martyrolog.* Habetur in Sacramentario Gregoriano. à quo in editione Romana primam tantum Orationem habemus in Missa: omnes autem in Pameliana. sanctus Bernardus Sermonem habuit, & de generali consuetudine testatur Radulph. *propof. 17.* Semidupl. apud Durand. *lib. 7. c. 1.* Duplex apud Radulph. *loco. cit.* Rursus Semidupl. in Breuiario 1550. à Pio V. tandem Duplex, qui & mutauit Lectiones omnes. Reliqui officij Gallicani,

vt obseruat Pamelius, ad *Antiphonar. Sancti Gregorij*, dici ut auctor Sanctus Radbodus Episcopus Traiectensis, ex Schultingio. Psalmi Nocturnorum sunt de Communi Martyris; quia Sancto Martino non defuit palma martirij, vt dicitur in Antiphona ad *Magnificat.* officium Missæ non est idem, quod in Antiphonario Gregoriano, & est posterius Gregorio, ex Pamelio.

Mennæ. in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano. à quo in Romana habemus primam tantum Orationem. Missæ: omnes autem in editione Pameliana. Simplex in Breuiario 1550.

12. Martini Papæ. ex Calendar. & Martyrologio Roman. antiquissimis, citatis à Baron. in *Martyrolog.* & in Missali Vaticano *volum. 4743.* Semidupl. ex Microlog. *c. 43.* Romæ tantum ex Radulph. *propof. 22.* Simplex in M.S. & in Breuiario 1550. restituitur Semidupl. a Pio V. Clemens VIII. mutauit Euangel. cum Homilia.

17. Gregorij Thaumaturgi. Nyssenus Orationem habuit. In Missali Romano non ante Ann. 1550. habetur festum. Simplex à Pio V. Semidupl. à Clemente VIII. cum Homilia. Si transferatur, mutatur in Hymno, *Iste confessor.* tertius versus.

18. Dedicacionis Basilicæ Apostolorum. loca ipsa antea Limina Apostolorum vocabantur, de quorum osculo ob dignitatem lege Baronium in *Martyrologio:* vnde sumitur ratio festi. Romæ tantum tempore Radulph. *propof. 22.* in Missali Vatic. *vol. 4743.* Dupl. 1550. Pius V. Lectiones 1. & 2. Nocturni adiecit. Clement. VIII. Homiliam Sancti Greg. assignauit. Urbanus VIII. quintam Lectionem opere, & verbis locupletauit, Anno 1626. & 1627.

19. Pontiani. in Missali Vatic. prox. cit. Simplex in M. S. & 1550.

21. Presentationis Beatæ Virginis, hac die presentata fuisse, Vsuardus ait in *Martyrolog.* Sermones habuere Gregor. Nyssenus, Germanus Constantino-polit. & Georgius Nicomediensis, qui vixit

vixit circa Annum 1000. Menofogium, & Manuel. *tit. de Ferijs*. Apud Gallos sub Carolo Magno 1375. procurante Abbate Sancti Nicolai in Normandia; ab his ad Saxones; tum ad Siculos transfijt, vt enarrat Vuion Auctor *Ligni vitæ lib. 5.* Pius I. & Paulus II. ex Molano in *Ad-dit. ad. Martyrolog.* vel, vt alij volunt, Sixtus V. edixerunt. tandem restituit festum Sixtus V. 1585. Duplex in Breuiario 1550. & à Sixto V. officium verò, quo nunc vtimur, Clem. VIII. designauit, abrogato antiquo, quod erat de Natiuitate Virginis, mutato nomine, *Natiuitatis*, in *Præsentationis*: cui non bene omnes Antiphonæ congruebant: & declarauit esse Duplex maius. in 7. Respons. pro *Festinitatem*, dici debet, *Præsentationem*.

22. Cæciliæ. in Sacramentario Gregoriano cum prima, & secunda Oratione Missæ; vltima deinde fuit mutata, quæ tamen habetur in Codice Pameliano. de generali consuetudine testatur Radulph. *propof. 17.* & in Breu. Sancti Isidori habetur Hymnus de ea. Semid. apud Durand. *lib. 7. cap. 1.* & Radulph. citatum, & item in Breu. 1550. quod perseuerat officium Missæ habetur in Antiph. Greg. Lectiones mutata à Pio V. fuerunt.

23. Clementis. in Sacramentar. Gregoriano. sed Orationes omnes fuerunt postea mutata; quæ tamen leguntur in Codice Pameliano. de generali consuetudine Radulph. *propof. 17.* Sanctus Bernardus Sermonem habuit Semid. apud Radulph. citatum, & in Breuiario 1550. imò tempore Microl. *c. 43.* officium est antiquum, mutatis Lectionibus, & quibusdam Responsorijs à Pio V. officium Missæ, vt in Antiphonario Gregoriano.

Felicitatis in Comite Hieron. habetur mense Iulio. & item in Sacramentario Gregoriano, à quo habemus primam, & vltimam Orationem Missæ; secundam etiam habet Pamelianus Codex. Sermones habuere S. Petrus Chryfolog. & S. Gregor. Simplex in M.S. & 1550.

24. Chryfologi. in Sacramentario Gregoriano. Simplex in M. S. & 1550. officium Greg. Missæ tamen aliud est in eiusdem Antiphonario; sed Orationes, quæ apud nos habentur, in citato Sacramentario leguntur.

25. Catharinæ. à Treuirensibus cepit coli Ann. 1245. ex Lipomano *tom. 5.* & de generali consuetudine fieri scribit Radulph. *propof. 17.* In Breuiar. Toletano duo Hymni de ea in Missali Vatic. *volum. 4743.* habetur. Galefinius, in *Martyrologio* scribit. hoc Festum in Calendario fuisse positum à Io. XXII. quia, inquit, in antiquis Martyrologijs de ea non legitur. Semidupl. apud Dur. *lib. 7. cap. 1.* Duplex apud Radulph. cit. rursus Semidupl. in Breu. editis 1521. & 1550. Duplex tandem à Pio V. qui, retentis Oratione, & Lectionibus 2. & 3. Noct. antiquum officium proprium integrum ablegauit. Dicitur Æchaterina in antiquo Codice citato a Baronio in *Martyrologio*.

26. Petri Alexandrini. in eius Festo S. Athanasius puer puerilibus lusibus feria prænuicialle scribitur a Ruffino *lib. 1. Histor. cap. 14.* Habetur Festum in Missalibus Vatic. *volum. 4743.* & 4771. & in edito Venet. 1505. non ante in Breuiar. tamen 1550. non extat ergo restitutum est à Pio V. qui & Simplicii ritu celebrari festum iussit. obiit ille tamen pridie huius diei, ex Galefin. in *Martyrolog.* & hæc de Proprio Sanctorum.

Addam duo pro declaratione prædictorum; alterum est, quod nomine, *Officij Missæ*, intelligimus Introitum, Graduale, Offertorium, Communionem; & in Horis Canonis pro, *Officio*, Orationem conformem Missæ, tum Antiphonas, Responsorias, & Lectiones. Alterum est, quod Manuelem sepius citauimus, *tit. de Ferijs*; non quod ipse indixerit festa, sed ferias in Festis, & eum tamquam testem Festorum apud Græcos obseruatorum attulimus in medium. Floruit autem Ann. 1180. & sequenti obiit.